

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De president van de Algemene Rekenkamer
Dhr. A. (Arno) P. Visser
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Hoofddirectie Financieel- Economische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2020-0000084200

Uw brief (kenmerk)
20001825 R

Datum 30 april 2020
Betreft Bestuurlijke reactie Verantwoordingsrapport Ministerie
van Financiën en Nationale Schuld 2019

Geachte heer Visser,

Hierbij ontvangt u – mede namens beide staatssecretarissen van Financiën - mijn reactie op uw conceptrapport bij het jaarverslag IX Financiën en Nationale Schuld 2019. Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw rapport. Ik kan mij vinden in de daarin opgenomen analyses en conclusies. Ik deel uw constatering dat mijn ministerie – in het bijzonder de Belastingdienst - in 2019 veel werk heeft verzet om de problemen in de bedrijfsvoering op te lossen. Ik ben dan ook verheugd dat dit heeft geleid tot een afname van het aantal onvolkomenheden van 9 naar 5. Ook bij het oplossen van de resterende onvolkomenheden is duidelijk voortgang geboekt. Het rapport geeft daarmee een genuanceerd beeld van het functioneren van de Belastingdienst. Het laat echter onverlet dat er nog veel werk verzet moet worden om de bedrijfsvoering van de Belastingdienst verder op orde te brengen. Om dit te bereiken worden over een breed front activiteiten ontplooid waarover de Tweede Kamer is of wordt geïnformeerd. Gewerkt wordt aan verbetering van de dienstverlening en cultuur, versterking van de managementinformatie en risicomanagement, borging van de continuïteit van cruciale processen en een meerjarig integraal plan van aanpak voor de ICT. Mijn inzet is erop gericht de openstaande onvolkomenheden en aandachtspunten zoveel mogelijk in 2020 op te lossen, waarbij echter geldt dat - onder invloed van de gewijzigde omstandigheden door de COVID-19 crisis - op onderdelen mogelijk vertraging kan worden opgelopen. Het politieke besluit om de besturing van de Belastingdienst te ontvlechten in drie DG's - Belastingdienst, Douane en Toeslagen - zal in 2020 verder handen en voeten krijgen. De hiermee versterkte managementaandacht zal ook gelden voor continue verbetering van de bedrijfsvoering.

Hieronder ga ik nader in op uw conclusies en aanbevelingen over achtereenvolgens de financiële informatie, onvolkomenheden, opgeloste onvolkomenheden, aandachtspunten, de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie en de beleidsinformatie.

1. Financiële informatie

Ik neem kennis van uw positieve oordeel over de rechtmatige totstandkoming en getrouwe weergave van de financiële informatie in het jaarverslag van het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld 2019. Hierbij maakt u een

uitzondering voor de rechtmatigheid van het totaal van de verplichtingen. Het betreft hier een overschrijding van de tolerantiegrens op totaalniveau, welke hoofdzakelijk is veroorzaakt door het aangaan van verplichtingen voor de aandelenverwerving Air France-KLM (€ 744,4 miljoen). U heeft over deze aandelenverwerving een separaat rapport uitgebracht. In mijn bestuurlijke reactie daarop zal ik nader ingaan op de conclusies en aanbevelingen die u daarin heeft opgenomen.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Ons kenmerk
2020-0000084200

2. Bedrijfsvoering

2.1 Onvolkomenheden

Managementinformatie Belastingdienst

U concludeert dat het verbeteren van de managementinformatie gestaag vordert.

Het programma managementinformatie/risicomanagement is een meerjarig programma met een looptijd tot en met 2022. Eind 2019 bleek dat er een intensievere aanpak nodig was omdat de Belastingdienst onvoldoende voortgang boekte. Daarom is de aanpak voor 2020 gewijzigd, waarbij prioriteit zal worden gelegd bij Toeslagen en de processen binnen de Belastingdienst die inzicht geven per belastingmiddel. Hierbij wordt de belangrijkste managementinformatiebehoefte het eerst opgepakt.

Misbruik en oneigenlijk gebruik kleine belastingmiddelen

De Belastingdienst heeft verbetering laten zien in het verder werkend krijgen van M&O-beleid bij de kleine belastingmiddelen. Voor het deel dat de autobelastingen betrof is de onvolkomenheid opgelost. Voor het M&O-beleid schenk- en erfbelasting luidt uw conclusie dat opzet en werking van het beleid nog niet voldoende op orde is.

In september 2019 is een handavingsplan tot stand gekomen op basis van de uitgangspunten van de toezicht- en uitvoeringsstrategie van de Belastingdienst. Er is een volledige jaarcyclus nodig om de stappen conform de handavingsregie, zoals identificeren, analyseren, kiezen, uitvoeren en evalueren uit te voeren. Vanaf september 2019 zijn acties in gang gezet om al deze stappen te kunnen doorlopen. De inzet van de Belastingdienst is er voor 2020 op gericht dit voor de schenk- en erfbelasting volledig werkend te krijgen.

Verbijzonderde interne controles Belastingdienst

De onvolkomenheid is voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controles op de financiële administraties opgelost. U handhaaft echter de onvolkomenheid voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controle op de heffing en inning van belastingmiddelen. In 2019 zijn volgens u belangrijke stappen gezet om het uitvoeren van deze controles bij heffing en inning te verbeteren. Voor het uitvoeren van de controles is in 2019 per belastingmiddel een controleplan opgesteld, waarbij op basis van risicoafweging een onderscheid is gemaakt tussen belangrijke en minder belangrijke verbijzonderde interne controles. Gedurende het jaar zijn extra medewerkers geworven, waarmee over het jaar 2019 door de Belastingdienst de belangrijkste controles - de zogenoemde *key controls* - in ieder geval zijn uitgevoerd. U geeft aan vanwege een gebrek aan eenduidig navolgbare voortgangsinformatie, niet te kunnen beoordelen of deze verbijzonderde interne controles over 2019 in alle gevallen tijdig en volledig zijn uitgevoerd. Daarom handhaaft u de onvolkomenheid.

De aanbeveling om een systeem in te richten waarmee de voortgang, de tijdigheid en de volledigheid van de verbijzonderde interne controles op de heffing en inning van belastingmiddelen op een navolgbare, reconstrueerbare en betrouwbare wijze kan worden gevolgd neem ik over. De controleplannen zullen in 2020 waar nodig worden aangepast op procesontwikkelingen en de gevolgen hiervan zullen in een per vier maanden opgebouwde overallplanning worden verwerkt. Over de tijdige en volledige uitvoering van de overallplanning en bijstellingen hierop zal viermaandelijks aan de directeur-generaal Belastingdienst worden gerapporteerd. In aansluiting op de overallplanning en de rapportage over de realisatie zal ook de verwijzing naar het onderliggende dossier beter inzichtelijk worden gemaakt.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Ons kenmerk
2020-0000084200

Verplichtingenbeheer Belastingdienst

U concludeert dat de kaderstelling op dit punt is afgerond, maar de werking nog niet is aangetoond.

De Belastingdienst is in 2019 een project gestart om binnen twee jaar het verplichtingenbeheer op orde te brengen. Kaders en instructies zijn vastgesteld en gecommuniceerd, rapportages voor sturing zijn ontwikkeld en de verplichtingenstand is gedurende 2019 beter in overeenstemming met wet- en regelgeving gebracht. In 2020 zal de Belastingdienst het verplichtingenbeheer verder inbedden in de reguliere planning- en controlcyclus. Onderdeel hiervan is het structureel inregelen van interne controles op de verplichtingen voor een verbeterde tussentijdse weergave van de verplichtingenstanden. De Belastingdienst zal over 2020 op basis van deze uitgevoerde interne controles en de rapportages van de ADR de instructies en de uit te voeren controles voor het verplichtingenbeheer waar nodig aanscherpen.

Prestatieverklaringen Belastingdienst

U geeft aan dat het proces van op orde brengen van het proces van prestatieverklaringen tijd nodig heeft en handhaaft daarom de onvolkomenheid.

Gezien de samenloop met de onvolkomenheid in het verplichtingenbeheer, heeft de Belastingdienst ervoor gekozen om in 2019 prioriteit te geven aan de oplossing van het verplichtingenbeheer. Voor prestatieverklaringen heeft de Belastingdienst een nieuwe handleiding opgesteld waarin eisen aan de onderbouwing en de documentatie van de prestatieverklaringen worden gesteld en waarmee de door u gesignaleerde onzekerheden in de loop van 2020 kunnen worden gemitigeerd. Momenteel werkt de Belastingdienst aan de implementatie van de nieuwe werkwijze. Deze zal via stappen verlopen, waarbij uitgangspunt is dat de nieuwe werkwijze binnen de Belastingdienst in het tweede halfjaar van 2020 toereikend functioneert.

2.2 Opgeloste onvolkomenheden

Informatiebeveiliging kerndepartement

U geeft in uw rapport aan dat alle eerdere aanbevelingen ten aanzien van de informatiebeveiliging van het kerndepartement zijn opgevolgd. Hierdoor is er niet langer sprake van een onvolkomenheid. Wel constateert u nog een risico bij het registreren en managen van informatiebeveiligingsincidenten. U doet daartoe een tweetal aanbevelingen. Ten eerste beveelt u aan om een integraal beeld te verkrijgen van de informatiebeveiligingsincidenten van het gehele departement, dus inclusief de Belastingdienst. Ook beveelt u aan om de monitoring van de

omgang met beveiligingsincidenten bij het kerndepartement en bij de Belastingdienst vast te leggen.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Ik neem uw aanbevelingen over. Zo wordt onder meer de stand van zaken van de informatiebeveiliging op basis van periodieke rapportages besproken in het CIO-overleg Financiën. In het kader van het ISMS (*Information Security Management System*)-proces worden door het kerndepartement en de Belastingdienst verdere afspraken gemaakt over de informatie die moet leiden tot een centraal en actueel beeld van de PDCA (*Plan-Do-Check-Act*)-cyclus en de kritieke processen. Onderdeel daarvan zijn afspraken over welke incidenten centraal worden gerapporteerd en de verdere afhandeling daarvan, nu en in de toekomst.

Ons kenmerk
2020-0000084200

IT-Legacy Belastingdienst

U concludeert dat de aanpak voor het opruimen van de IT-legacy werkt. Het vervangen van oude applicaties neemt continuïteitsrisico's weg en leidt voor medewerkers tot een betere ondersteuning van hun werkzaamheden. U merkt op dat het belangrijk is dat de Belastingdienst deze aanpak voort kan zetten.

Uw conclusie zie ik als een bevestiging van de door de Belastingdienst gevolgde koers. U vraagt in dit verband aandacht voor de samenhang met wetgeving. Ik neem de aanbeveling over om het parlement expliciet te informeren over de impact van nieuwe beleidswensen op de voortgang van de modernisering en de gevolgen van een verdere vertraging daarin.

U heeft niet kunnen vaststellen of door de afname van het percentage verouderde systemen de wendbaarheid van het IT-landschap voldoende is vergroot, omdat de Belastingdienst geen doel heeft kunnen stellen hoe wendbaar het IT-landschap zou moeten zijn.

In feite gaat dit om het kunnen doorvoeren van gewenste fiscale wetgeving. Instrumenten hiervoor zijn de uitvoeringstoetsen en de parameterbrief. Het streven is om aan de hand van de domeinarchitecturen van de Belastingdienst de (technische) wendbaarheid per belastingmiddel steeds beter inzichtelijk te maken. In dat kader wijs ik ook op de nog te verschijnen en met de Kamer te delen reactie op het BIT-advies aangaande het programma Modernisering IV-Landschap (MIV).

Het ontbreken van toereikend inzicht in de financiële aspecten van het IT-landschap - in combinatie met het risico van verdere vertraging van de modernisering - merkt u aan als een aandachtspunt. U beveelt aan zoveel mogelijk gegevens over de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten van de modernisering te verzamelen, om zo te kunnen sturen op rendement. Dit sluit aan bij de adviezen uit de eerdere onderzoeken van EY, KPMG en het BIT waarin wordt gepleit voor een beter kosteninzicht en hoger renderende investeringen. Adviezen die ik onderschrijf. Naar aanleiding daarvan zijn inmiddels verbeteracties geformuleerd die worden uitgevoerd, deels door het nieuwe regieprogramma Verbetering ICT, deels door het bestaande programma MIV. Voor het zomerreces wordt een meerjarig integraal plan van aanpak voor de ICT gedeeld met de Kamer. Zoals gemeld in de brief van 28 mei 2019 aan de Tweede Kamer over de uitkomsten van het ICT-portfolioproces van de Belastingdienst wordt daarbij breed gekeken naar mogelijkheden van reductie van de vraag naar ICT.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer Belastingdienst

U concludeert dat het bedrijfscontinuïteitsbeheer bij de Belastingdienst door forse inspanningen nu voldoende op orde is.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Dit jaar vindt verdere doorontwikkeling plaats op het punt van de onderlinge afhankelijkheden tussen de dienstonderdelen.

Ons kenmerk
2020-0000084200

2.3 Aandachtspunten

Lifecycle management

U concludeert dat de departementale CIO niet beschikt over het inzicht in en de informatie over het gehele ICT-landschap van het ministerie, inclusief de status, de risico's en de kosten ervan. Om die reden merkt u dit als aandachtspunt aan. U beveelt aan om de eindverantwoordelijkheid voor het *lifecycle management* expliciet te beleggen bij de CIO van het departement, de informatie over de applicatielandschappen bij elkaar te brengen op één centrale plek zodat volledig inzicht ontstaat en het CIO-stelsel van het departement zo in te richten dat de departementale CIO beschikt over een eigen CIO-office.

Ik onderschrijf dat continu en planmatig onderhoud van het ICT-landschap nodig is. *Lifecycle management* is daartoe een belangrijk instrument dat actiever bij Financiën ingezet gaat worden. De departementale CIO vult zijn (functionele) verantwoordelijkheid in door kaders te stellen en te monitoren. Hij wordt daarbij ondersteund door de CIO van het kerndepartement en de CIO van de Belastingdienst, die het *lifecycle management* en het sturen daarop binnen hun eigen organisatieonderdeel verder inrichten en uitvoeren. Deze taakverdeling neem ik explicieter op in de beschrijving van het CIO-stelsel van het ministerie. Ik ga mee in uw aanbeveling om de afzonderlijke inzichten van de (kritieke) applicaties van het kerndepartement en de Belastingdienst bij elkaar te brengen op één centrale plek. Ik ga hiervoor het reeds bestaande CIO-overleg - onder regie van de departementale CIO - met de CIO Belastingdienst en de CIO van het kerndepartement gebruiken.

De hierboven geschetste inrichting van het *lifecycle management* bij Financiën geeft nu geen aanleiding voor de inrichting van een eigen CIO-office van de departementale CIO, naast de CIO-offices van de CIO kerndepartement en de CIO Belastingdienst. Wel zal in 2020 bezien worden hoe beide CIO-offices nog nauwer samen kunnen werken.

IT-beheer kritieke systemen Nationale Schuld

U stelt vast dat in 2019 goede voortgang is geboekt op het gebied van het IT-beheer van de informatiesystemen Nationale Schuld.

De bevindingen die zijn gedaan over 2019 zijn inmiddels grotendeels opgelost voor 2020. Daarnaast is een actie in gang gezet om de documentatie van de opzet van en procedures voor beveiliging van componenten binnen enkele maanden te completeren. Hiermee breng ik het IT-beheer verder op orde.

Fiscale beheersing Belastingdienst

U concludeert dat het verbeteren van de fiscale processen in opzet is afgerond.

De Belastingdienst zal in 2020 conform het meerjarige verbeterplan de implementatie van de beheermaatregelen voor de geïdentificeerde risico-processen afronden en de werking daarvan toetsen.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Ons kenmerk
2020-0000084200

Beheer systeembeheerdersrechten Belastingdienst

U concludeert dat het beheer van de systeembeheerdersrechten bij de Belastingdienst nog aandacht vraagt.

In 2020 zullen de toegangsrechten van systeembeheerders worden gekoppeld aan het systeem IMS (*Identity Management System*). Tevens zullen de beheersmaatregelen - die in opzet zijn beschreven - verder worden geïmplementeerd, waarna de Belastingdienst deze - in nauwe afstemming met de ADR - zal toetsen op werking.

Herstel kindgebonden budget

Ik heb met instemming kennisgenomen van uw constatering dat het herstel van het kindgebonden budget op schema ligt.

Decentralisatie-uitkeringen

U geeft aan dat de fondsbeheerders - de minister van BZK en de staatssecretaris Fiscaliteit en Belastingen van Financiën - aan de slag zijn gegaan met de aanbevelingen van vorig jaar over de onrechtmatigheid van bepaalde decentralisatie-uitkeringen. Tegelijkertijd constateert u dat er nog steeds veel onrechtmatige decentralisatie-uitkeringen bestaan.

Bij de opvolging van uw aanbevelingen is prioriteit gegeven aan de beoordeling van nieuwe voorstellen. Dat wil echter niet zeggen dat er geen stappen zijn gezet bij de beoordeling van de reeds afgestorte decentralisatie-uitkeringen. De gezamenlijke inspanningen zijn erop gericht om de herbeoordeling van deze laatste categorie van decentralisatie-uitkeringen, in het kalenderjaar 2020 af te ronden. Verder zal er in 2020 worden gekeken naar de wijze waarop decentralisatie-uitkeringen worden verdeeld, wat volgens u in sommige gevallen kan leiden tot een inperking van de beleids- en bestedingsvrijheid. Tot slot zullen de fondsbeheerders zich nader buigen over de meest effectieve wijze van communicatie richting gemeenten en provincies over het opheffen van vermeende beperkende voorwaarden door het Rijk, waarbij nadrukkelijk ook wordt gekeken naar het beperken van de bestuurlijke en administratieve lasten.

Exportkredietverzekeringen

Op het onderwerp maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) en anti-omkopsbeleid van de exportkredietverzekeringen concludeert u dat alle relevante internationale en nationale afspraken zijn opgenomen in het nationale beleid en de afspraken met Atradius DSB (ADSB), en dat ADSB de verzekeringsaanvragen conform het beleid en de afspraken toetst.

Het stemt mij tevreden dat u deze conclusies trekt. Daarnaast stelt u vast dat ten tijde van het onderzoek helaas niet alle dossiers compleet waren. Wel zijn deze dossiers naar aanleiding van het onderzoek alsnog gecompleteerd. U merkt terecht op dat het van belang is dat dossiers compleet zijn. Om de dossiervorming en archivering te verbeteren wordt momenteel gewerkt aan het digitaliseren van het proces van behandeling en archiveren van verzekeringsaanvragen.

Integriteitsbeleid Douane

U concludeert dat het integriteitsbeleid van de Douane in 2019 in hoge mate voldoet aan de eisen die daaraan in de Ambtenarenwet worden gesteld. Daarbij tekent u echter aan dat de effectiviteit van het integriteitsbeleid kan worden vergroot. Inhoudelijk herken ik mij in de conclusies. De Douane ziet integriteitsmanagement als een zeer belangrijk onderdeel van zijn bedrijfsvoering. Het integriteitsmanagement bestaat uit vier pijlers (beleid, preventie, repressie en managementinformatie) die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en binnen elk van deze pijlers neemt de Douane stappen om het integriteitsmanagement te blijven versterken. Het verder uitbreiden van het screeningsinstrumentarium staat voor de Douane hoog in het vaandel maar de mogelijkheden kennen inderdaad de nodige beleidsmatige en wettelijke beperkingen zoals u in uw rapportage vaststelt. Op dit moment loopt een traject om bestaande beperkingen waar mogelijk te minimaliseren.

U doet twee aanbevelingen. Allereerst beveelt u aan de effectiviteit van het integriteitsbeleid structureel te meten en de resultaten en praktijkervaringen te gebruiken om het integriteitsbeleid – waar nodig – bij te stellen en aan te scherpen. Met betrekking tot effectmeting zijn de eerste stappen gezet. Uiterlijk in 2020 zal een effectmeting in de vorm van een nulmeting worden uitgevoerd. De acties die op basis van deze meting in gang worden gezet worden bewaakt via de reguliere planning- en controlcyclus. Het effectmetingsonderzoek zal na twee jaar worden herhaald. Verder beveelt u aan de medewerkers op de werkvloer beter te ondersteunen met onder meer voorlichting en dilemmatrainingen en hieraan in werkoverleggen en functioneringsgesprekken structureel aandacht te besteden. Binnen de onderdelen van de Douane wordt dit al op verschillende manieren vormgegeven. Voor 2020 wordt aan de organisatieonderdelen binnen de Douane gevraagd een plan van aanpak op te stellen of te actualiseren en om hier verder invulling aan te geven. De voortgang hierop wordt eveneens bewaakt binnen de reguliere planning- en controlcyclus. In 2019 is al het besluit genomen om te gaan experimenteren met een volledig nieuwe manier van bespreekbaar maken van aan integriteit gerelateerde onderwerpen. Op deze manier wil de Douane een nog betere verbinding maken tussen het management en de medewerkers bij de verdere ontwikkeling van het integriteitsmanagement.

Begrotingsreserve Maatregelen CO₂ -reductie

Uw conclusies onderschrijf ik op hoofdlijnen. De begrotingsreserve Maatregelen CO₂ -reductie heeft inderdaad specifieke kenmerken ten opzichte van andere, al bestaande begrotingsreserves, maar dit betekent niet dat is afgeweken van wettelijke voorschriften of begrotingsregels. U heeft gelijk dat meevallers volgens de begrotingsregels niet mogen worden aangewend voor intensiveringen door departementen. Dit neemt niet weg dat de MR kan besluiten tot herallocatie van de meevallers onder het uitgavenplafond en deze voor andere beleidsprioriteiten in te zetten. Het instellen van de begrotingsreserve voor CO₂ -reductie is hier een voorbeeld van. Ik ben het eens met uw oordeel dat de beleidsmatige criteria voor het instellen van begrotingsreserves ruimte voor interpretatie bieden. Daarom neem ik de aanbeveling ter harte om de beleidsmatige criteria voor het beoordelen van het instellen en het gebruik van begrotingsreserves te verduidelijken. Hoewel de Studiegroep Begrotingsruimte haar eigen inhoud en agenda bepaalt, zal ik ook hen vragen naar dergelijke criteria te kijken.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Ons kenmerk
2020-0000084200

Rol ADR

U geeft aan dat u voor uw oordeelsvorming tijdig de werkzaamheden van de ADR moet kunnen reviewen. Dit is naar uw oordeel het afgelopen jaar onder meer bij de controle van de Belastingdienst niet in alle fasen van het controleproces helemaal naar wens verlopen.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Ons kenmerk
2020-0000084200

Net als u hecht ik aan een effectief en efficiënt werkend controlebestel bij het Rijk. Ik ben van mening dat onderzoekers van de Rekenkamer ten behoeve van hun werkzaamheden tijdig over de benodigde info moeten beschikken. Ik wil hierbij wel benadrukken dat de genoemde vertragingen geen invloed hebben gehad op de uitkomsten van de controle. Slechts in een beperkt aantal gevallen wijkt naar verwachting uw oordeel af van de ADR, maar deze verschillen zijn in de meeste gevallen goed te verklaren. De ADR zal maatregelen treffen om herhaling van dit proces te voorkomen en zal hiertoe ook met u nader contact opnemen om te bezien hoe de door de Rekenkamer ervaren knelpunten kunnen worden weggenomen.

Rapporteringstoleranties

U stelt in uw rapportage dat het huidige stelsel van rapporteringstoleranties enkele negatieve effecten met zich meebrengt, bijvoorbeeld bij de verschillende toeslagen. Daarom neemt u het initiatief om - in samenspraak met mijn departement - de effecten van het stelsel nader te evalueren.

U beveelt aan om meer uniformering in de controle van de verschillende toeslagen aan te brengen. Met een tolerantiegrens van 2% op artikelniveau voor alle toeslagen wordt volgens u uniformiteit bevorderd bij zowel het rapporteren van fouten en onzekerheden als ook bij de controle-inspanning voor de verschillende toeslagen. Ook pleit u voor het begrenzen van de artikeltoleranties.

Tolerantiegrenzen zijn ingesteld om de gebruiker van de jaarrekening te ondersteunen. Uitgangspunt daarbij is dat fouten en onzekerheden die de tolerantiegrens overschrijden het beeld van de gebruiker kunnen beïnvloeden. Daarom hanteren we op hoofdstukniveau een rapporteringstolerantie van 2%, waarmee uniformiteit wordt verzekerd. U noemt verder dat het strikt hanteren van artikeltoleranties binnen eenzelfde begroting leidt tot een onevenwichtig beeld met gevolgen voor het budgetrecht. Ook legt u daarbij de relatie met het aantal artikelen. Het is statistisch echter een gegeven dat binnen afspraken over gemiddelde artikeltoleranties het niet anders kan dan dat er uitschieters naar zowel boven als beneden zijn. Dit is voor mij geen reden om het aantal artikelen in den brede ter discussie te stellen.

Om de controle-inspanning niet groter te maken dan noodzakelijk hebben wij in 2017 in gezamenlijk overleg besloten tot een verruiming van de artikeltoleranties. Het niveau van interne beheersing binnen de rijksoverheid liet deze verruiming toe; dat is anno 2020 niet anders. Op dit moment zie ik daarom geen noodzaak om specifiek voor de artikeltoleranties voor de toeslagen een uitzondering te maken op de in 2017 overeengekomen tolerantiegrenzen. Wel kan ik me vinden in uw voorstel om te onderzoeken hoe een doelmatige inzet van controlecapaciteit kan worden bevorderd. Dit onderzoek wil ik in een breder kader dan alleen de rapporteringstolerantie bij de toeslagen uitvoeren. Ik ga daarom graag met u in overleg om de huidige systematiek van de rapporteringstoleranties in het algemeen te bezien, waarbij de uitvoeringskosten en de controle-inspanningen steeds worden gewogen tegen het extra inzicht dat wordt geboden door een lagere tolerantiegrens.

2.4 Totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie

U oordeelt dat de bedrijfsvoeringsinformatie in het jaarverslag van het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld 2019 deugdelijk tot stand is gekomen.

Ik neem met genoeg kennis van uw positieve oordeel.

**Hoofddirectie Financieel-
Economische Zaken**

Ons kenmerk
2020-0000084200

3. Beleidsinformatie

U oordeelt dat de beleidsinformatie in het jaarverslag van het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld 2019 deugdelijk tot stand is gekomen.

Ik neem met genoeg kennis van uw positieve oordeel.

Hoogachtend,

de minister van Financiën,

W.B. Hoekstra